Lähettäjä: Wahlroos Antti SUPO <Antti.Wahlroos@supo.fi>
Lähetetty: tiistai 14. helmikuuta 2023 9.41
Vastaanottaja: Hallintovaliokunta
Kopio: SUPO_VP_kirjaamo
Aihe: Suojelupoliisin lisäselvitys: HE 132/2022 vp. VTJ-lain muuttaminen ja digitaalinen henkilöllisyys

Hei,

9.2. pidetyssä kuulemissa esitettiin kysymys, vaarantuuko kansallinen turvallisuus siitä, että etärekisteröinnin perusteella voisi hakea oleskelulupaa, joka tulevaisuudessa voitaisiin edelleen ratkaista maahanmuuttoviraston toimesta automaattisessa päätöksenteossa.

Suojelupoliisin näkemyksen mukaan kansalliseen turvallisuuteen liittyvät kysymykset on edelleen mahdollista huomioida, vaikka menettelyä automatisoitaisiin. Keskeistä on, että Suojelupoliisilla säilyy edelleen tosiasiallinen mahdollisuus arvioida oleskeluvan hakijoiden kansalliselle turvallisuudelle muodostamaa uhkaa oleskeluluvan tyypistä riippumatta, ja tarvittaessa toimittaa oleskeluluvan hakijaa koskeva päätöksenteon kannalta oleellinen tieto maahanmuuttovirastolle päätöksenteon tueksi.

Prosesseja tehostettaessa ja etukäteisvalvontaa vähennettäessä on tiedostettava, että samalla myös riski väärinkäytöksille kasvaa. On välttämätöntä, että henkilö tunnistetaan prosessissa ainutkertaisesti ja mahdollisimman luotettavasti. Suojelupoliisin näkemyksen mukaan käyntiasioinnilla viranomaisessa on tässä erityinen rooli. Menettelyn siirtyessä kokonaisuudessaan yhä enemmän sähköiseen ja etänä tapahtuvaan asiointiin, kontaktit viranomaisten kanssa vähenevät, minkä voidaan nähdä heikentävän henkilön tunnistamista. Tässä suhteessa erityisesti etärekisteröinti vaikuttaa olevan altis väärinkäytöksille, osana oleskeluluvan myöntöprosessia.

Suojelupoliisi ei ole osallistunut maahanmuuttoviraston automaattisen päätöksenteon oikeusvaatimusta koskevan hallituksen esityksen (He 276/2022 vp.) tai lausuttavana olevan hallituksen esityksen 132/2022 vp valmisteluun. Suojelupoliisin tiedossa ei ole, onko oleskeluluvan myöntöprosessiin kaavailtu muita muutoksia, jotka voisivat vaikuttaa asiaan korjaavasti.

Ystävällisin terveisin,

Antti Wahlroos

Ylitarkastaja / Superintendent

Lakimies / Legal Advisor

Suojelupoliisi / Finnish Security and Intelligence Service

PL 151 / PO Box 151

00121 Helsinki / FI-00121 HELSINKI

Tel. +358 295 484 463